

Kadernota 2020/2023

meewerkend

boxtel

inhoudsopgave

Inleiding	3
Duurzaamheid*	4-5
Maatschappelijke Ontwikkeling*	6
Leefomgeving*	7-8
Economie, toerisme, recreatie, cultuur en sport*	9
Meewerkend bestuur*	10
Financiële paragraaf	11-12

**programma's*

inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2020/2023. Dit document krijgt u voortaan als onderdeel van de jaarlijkse begrotingscyclus. Het heeft als doel u te helpen in het debat over de beleidskeuzes voor de periode 2020-2023. De voorbereiding voor de Begroting 2020 ziet er daarmee voor u als volgt uit:

Input raad voor de Kadernota 2020/2023 (12 februari 2019)

Kadernota 2020/2023 (19 maart 2019 in de raad)

Dekkingsplan Kadernota 2020/2023 (2 juli 2019 in de raad)

Begroting 2020 (29 oktober 2019 in de raad)

Net als de Dekkingsplan Kadernota en de Begroting is ook de Kadernota 2020/2023 opgebouwd aan de hand van vijf programma's. Dit zijn Duurzaamheid, Maatschappelijke ontwikkeling, Leefomgeving, Economie, toerisme, recreatie, cultuur en sport en Meewerkend bestuur. Omdat de financiële ruimte de mogelijkheden en onmogelijkheden voor nieuw beleid bepaalt, maken we uw beeld compleet met een financiële paragraaf. Dit keer sluiten we af met een financiële paragraaf waarin de geactualiseerde begrotingsuitgangspunten zijn opgenomen. Dit zijn met name loon- en prijsstijging, inflatiecorrectie op tarieven (OZB en heffingen) en rentetarieven. Omdat de begrotingscyclus van 2020 over meerdere jaren loopt (van 2019 tot 2021) kiezen we ervoor alle documenten uit deze cyclus dezelfde kleur te geven. Zo is in één oogopslag duidelijk welke financiële stukken bij elkaar horen. Voor de cyclus van 2020 is dit rood.

duurzaamheid

- **Klimaatakkoord.** Hieruit komen nieuwe taken op ons af. De hele impact kunnen we nog niet inschatten. Er komt zeker een Regionale Energie Strategie (RES) met de andere gemeenten in NO Brabant. De RES helpt ons om Boxtel in 2030 energieneutraal te maken. De CO² reductie vraagt zowel focus op hernieuwbare energie, als op verduurzamen van de gebouwde omgeving. We betrekken en ondersteunen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Betaalbaarheid van duurzaamheidsmaatregelen heeft onze aandacht. Ook minima moeten kunnen deelnemen aan projecten.
- **Klimaatstresstest.** Vóór 2020 moeten we een klimaatstresstest uitvoeren. Probleemgebieden die hieruit naar voren komen werken we uit in maatregelen. Waar mogelijk nemen we deze al op in het nieuwe Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) van 2019.
- **Visie zonneparken.** We maken een visie. Daarmee kunnen we aanvragen om (tijdelijke) omgevingsvergunningen voor zonneparken goed afwegen.
- **Warmtevisie.** In verband met het gasloos maken van wijken, moet er eind 2021 een warmtevisie zijn met uitvoeringsplannen per wijk. Hierin nemen we op hoe in de warmtevraag wordt voorzien. Om eind 2021 klaar te zijn, starten we nu met deze visie.
- **Greentech Park.** Het realiseren van het biomassaplein en een bedrijfsverzamelgebouw is speerpunt. Dit geldt ook voor het naar Boxtel halen van bedrijven en ondernemers die passen binnen het Park. Voor de ontwikkeling van het Park moet investeringsruimte worden vrijgemaakt. Hierbij krijgen we hulp van de Provincie en de BOM en zullen we gebruik maken van externe financieringsbronnen.
- **Platteland vernieuwing.** Voor verschillende projecten wil Boxtel de cofinanciering verzorgen. Denk bijvoorbeeld aan het gemejntenproject, aansluiting bij landelijk deltaplan voor biodiversiteit en provinciaal natuurnetwerk, vervolg STIKA, inventarisatie landschapselementen en klimaatbossen.
- **Ecologische verbindingszone Smalwater.** Door deze zone ontstaat een cruciale ecologische schakel tussen de Dommel in het centrum en de Kleine Beerze in het buitengebied. Met de ontwikkelingen rond de dubbele spoorwegovergang en de verbindingsweg Ladonk - Kapelweg ontstaan kansen om deze verbinding tot stand te brengen.
- **Park Stapelen.** We spannen ons in om het park open te houden en kwalitatief te versterken.

- **Verwerkingskosten afval.** We verwachten dat deze kosten de komende jaren fors toenemen. De overspannen markt op het gebied van afval leidt namelijk tot stijgende verwerkingskosten. Door het terugdringen van de hoeveelheid restafval willen we de kostenstijging in de hand houden (dus afvalscheiding aan de voorkant). De aandacht verschuift van de inzameling van afvalstoffen naar grondstoffen. We beginnen met een pilot voor afvalparkjes bij hoogbouw.
- **Rioolheffing.** Voor de afvalstoffen- en rioolheffing geldt dat de raad streeft naar 100% kostendekkendheid. Het geven van een korting op de rioolheffing, wanneer een inwoner niet langer regenwater loost op de riolering, zou leiden tot een verhoging van het algemene tarief. Om die reden willen we op korte termijn niet overgaan op rioldifferentiatie. We onderzoeken mogelijkheden om het principe 'de vervuiler betaalt' toe te passen.
- **Extra inzet ODBN.** Veehouderijen moeten hun stallen aanpassen om te voldoen aan de emissie-eisen. Vóór 1 januari 2020 moeten de veehouderijen hiervoor een aanvraag voor een milieutoestemming indienen. Wij verwachten dat dit meer uren voor handhaving en vergunningverlening vraagt. Dit geldt ook voor het stimuleren van de sanering van asbesthoudende daken. Hiermee willen we tijdrovende handhavingen in het jaar 2025 voorkomen. De extra uren passen niet binnen het beschikbare budget.

maatschappelijke ontwikkeling

- **Transformatie.** Het jaar 2020 staat in het teken van de verdere transformatie van het sociaal domein. Een belangrijk project in deze transformatie is de inkoop van zorg in de regio. Dit geldt ook voor de integrale toegang vanuit de drie domeinen (jeugd, participatie en Wmo) met één loket waar inwoners terecht kunnen. Het derde belangrijke project is het verbeteren van de samenwerking van organisaties in de 0e en 1e lijn.
- **Inkoop jeugdhulp.** Vanaf 2020 gaat de nieuwe centrumregeling en inkoop voor jeugdhulp in en sluiten de regiogemeenten nieuwe contracten af met zorgaanbieders. Binnen de regionale contracten zoeken we zoveel mogelijk lokale ruimte op. Daarmee realiseren we één toegang en organiseren we zorg dichtbij onze inwoners. Ook keuzevrijheid om lokale zorgaanbieders in te zetten, zo eenvoudige mogelijke administratie en zoveel mogelijk geld naar jeugdhulp, vinden we belangrijk. Wij verwachten dat deze inkoop extra uitvoeringskosten voor de regionale inkooporganisatie met zich meebrengt. Die wordt doorbelast aan de deelnemende gemeenten.
- **Sturing financiële risico's jeugdhulp.** Wij houden rekening met financiële risico's vanwege de vestiging van De La Salle in Boxtel. Hiervoor blijven we lokaal, regionaal en landelijk aandacht vragen. Ook gaan wij in gesprek met de regionale inkooporganisatie om tijdig(er) cijfers en informatie te krijgen. Zo kunnen we als gemeente beter sturen op financiën.
- **Wmo.** Door de vergrijzing stijgt het gebruik van hulpmiddelen. Daarnaast betalen inwoners per 2019 een lagere eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen vanwege het ingevoerde abonnementstarief. Wij verwachten hierdoor een toename van het gebruik en daarmee de kosten. De inkoop van hulp bij het huishouden organiseren we vanaf 2020 anders. We zoeken naar een vorm die wachtlijsten zoveel mogelijk beperkt. De druk op mantelzorgers neemt toe. Wij intensiveren onze aanpak om hen zoveel mogelijk te ontlasten en te ondersteunen.
- **Participatie.** De invoering van de nieuwe wet inburgering in 2020 heeft als effect dat statushouders sneller kunnen meedoen in de samenleving en zichzelf sneller financieel kunnen redden. Helaas zijn er minder vrijwilligers bij Buro Nieuwkomers, waardoor professionele krachten de taken van vrijwilligers moeten overnemen. Dit leidt tot extra kosten voor de gemeente. Het bedrag voor het noodfonds is te laag. Het moet worden opgehoogd om inwoners te helpen die geen gebruik kunnen maken van een andere financiering.

leefomgeving

- **Woningbouw.** Boxtel Bouwt zetten we met volle kracht door. Het gaat o.a. om Selissen, Lindenlust, Lennisheuvel Zuid, Hamsestraat – Roderweg, Ronduutje, Albinonistraat en diverse andere locaties. We willen zoveel mogelijk ambities realiseren in de projecten, met speciale aandacht voor duurzaamheid en bouwen voor onze doelgroepen. Om de voortgang er in te houden levert een extern bureau projectleiders waar nodig. Extra budgetruimte kunnen we voor een deel dekken uit de projecten.
- **Omgevingsvisie.** Vooruitlopend op de Omgevingswet maken we een omgevingsvisie. Dit is een lange termijn visie voor de hele fysieke leefomgeving. In deze visie kunnen we ook componenten zoals gezondheid (bijv. rookvrije gemeente) of klimaatadaptatie en energie meenemen. De omgevingsvisie is vervolgens de basis voor het op te stellen omgevingsplan.
- **Arbeidsmigranten.** De huisvesting van arbeidsmigranten is van groot economisch belang, met name voor agrariërs en andere ondernemers. We maken concrete en integrale kaders vanuit volkshuisvesting en ruimtelijke ordening om de huisvesting van deze doelgroep in goede banen te leiden. Dit leidt vervolgens tot concrete locaties voor arbeidsmigranten.
- **Leegstand agrarische bedrijven.** Voor dit onderdeel van de transitie landbouw bieden we maatwerk. Dit doen we via begeleiding aan stoppende agrarische ondernemers en agrarische ondernemers die willen omschakelen. Daarbij hoort VAB-beleid dat past bij de actuele ontwikkelingen in het buitengebied. Hiervoor maken we in overleg met agrarische ondernemers en belangenorganisaties een aanzet.
- **Koppelkansen stedelijk groen en recreatie.** In de Structuurvisie van Breukelen is het Smalwater een groene ader voor rust en recreatie. Intensivering van woningbouw in de Baroniestraat (kerk, pastorie en tuin, Adelaar) vraagt extra om zo'n opwaardering van dit gebied. Een zelfde kans ligt bij De Benneken, waar we groen meer beleefbaar kunnen maken.
- **Groenbeheer.** In de toekomst zal de gemeente vaker worden geconfronteerd met incidenten in het beheer en onderhoud van het openbaar groen. Inwoners verwachten van de gemeente een adequaat optreden bij incidenten zoals storm, droogte, uitbraak eikenprocessierups en Japanse Duizendknoop. Het gaat om nieuwe en grotere problemen dan in het reguliere beheer (financieel) zijn voorzien.
- **Faunavoorzieningen optimaliseren.** In het verleden zijn door anderen diverse faunavoorzieningen aangelegd en later stilzwijgend aan ons overgedragen. Het is nodig hiervoor een nieuw Beheerplan faunavoorzieningen op te stellen. Boxtel heeft 91 faunavoorzieningen die onderhoud nodig hebben of zelfs vervangen moeten worden.
- **Vergroten toegankelijkheid gehandicapten.** In Liempde is een project opgestart voor het geschikt maken van de openbare ruimte voor gehandicapten en mensen die slecht ter been zijn. Veel oudere wijken van de gemeente Boxtel schieten op dit punt ook te kort. De komende jaren blijft het kwalitatief op peil houden van de voetpaden, fietspaden en trottoirs belangrijk. We willen hier structureel aandacht aan geven. Voor de kwetsbare verkeersdeelnemer zal dit een belangrijke verbetering opleveren.

- **Mobiliteitsvisie.** Met de Mobiliteitsvisie, in concept-Move'31, is een brede behoefte getoond aan een robuust model voor de infrastructuur van toekomstig Boxtel. Het thema van Move zou ook kunnen worden vertaald in 'breng meer leefbaarheid in de kernen'. Alle wensen vragen om flinke investeringen in de toekomst. We zoeken hierbij samenwerking met partners zoals het Ministerie van I&M, de provincie Noord-Brabant en, waar nodig, de omliggende gemeentes.
- **Parkeren en herinrichten Hoogheem.** We realiseren 150 extra (lang)parkeerplaatsen zoals beschreven in de notitie 'Op weg naar een leefbaar en bruisend centrum'. Dit is urgent in verband met het vervallen van het Princenlant 4-parkeerterrein. Hoogheem krijgt met de herinrichting van de terreinen rondom de flats en de groenvoorzieningen een kwaliteitsimpuls.
- **Boxtel Binnen de Bruggen.** Ondernemers en inwoners zijn enthousiast. In 2020 willen we: de resterende delen van de Rechterstraat herinrichten in lijn met Markt en route STA-P; de Stationsstraat herinrichten op basis van het plan van Stichting Toekomst Stationsstraat en het noordelijk deel van de Clarissenstraat definitief inrichten. We verbinden verschillende thema's, zodat we naast eigen middelen, ook externe financieringsbronnen kunnen benutten.

economie, toerisme, recreatie, cultuur en sport

- **(Veranderende) ruimtevraag bedrijventerreinen.** De uitkomsten uit de ruimtebehoeftepeiling van de stec groep gebruiken we als input voor de regionale discussie over de programmering bedrijventerreinen. Op grond van het onderzoek werken we bovendien aan een bedrijventerreinenstrategie. Naast de ruimtebehoefte nemen we hierin ook aspecten zoals de kwalitatieve vraag mee.
- **Aantrekkelijk houden van winkelgebieden.** We werken mee aan initiatieven om de aantrekkingskracht van onze centra te vergroten. Voor Oosterhof verwachten we in 2020 de revitalisatie (fase 1), gevolgd door de aanpak van de omgeving (fase 2). Met het centrummanagement werken we aan het verder stimuleren van het ondernemerschap (ondernemen 2.0) in het centrum.
- **Samen oppakken uitdagingen arbeidsmarkt.** Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om goed opgeleid personeel te vinden, vooral binnen de technische sector. Andere uitdagingen zijn de digitalisering en robotisering en de positie van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Dit vraagt om wendbare bedrijven en werknemers en bijvoorbeeld het (blijven) ontwikkelen van vaardigheden die in de toekomst nodig zijn. Hiervoor staan we lokaal en regionaal samen met onderwijs en ondernemers aan de lat.
- **Toekomst parkmanagement.** In september 2019 loopt het huidige convenant parkmanagement af. We kijken momenteel naar een nieuwe, bredere opzet van parkmanagement. Het huidige budget willen we hiervoor blijven inzetten.
- **Landschapstriënnale.** De landschapstriënnale landt in 2020 in onze regio. Boxtel wil een van de 10 hotspots zijn. We werken samen met partners in de regio en de organisatie van de landschapstriënnale, aan een aantrekkelijk programma dat landschappelijke, economische en promotionele kansen benut.
- **Vrijtijdseconomie.** Bij de vrijetijdseconomie blijven we inspelen op actuele ontwikkelingen. Dit zijn bijvoorbeeld de vrijetijdsbesteding van senioren en de grotere behoefte aan gemak en efficiency van veel recreanten. Het succes van Box & Breakfast zetten we voort. We blijven nieuwe innovatieve verblijfsconcepten ontwikkelen.
- **Maatschappelijke functies.** In 2019 doen we onderzoek naar maatschappelijke functies in de wijken. In dit onderzoek bekijken we ook de mogelijkheden om gemeenschapshuizen in te zetten voor de transformatie van het sociaal domein. Resultaat is een toekomstvisie.
- **Sport.** In Boxtel functioneren vele sportverenigingen uitstekend. Ze vormen een krachtige motor voor preventief beleid. We moeten wel goed kijken naar de belastbaarheid van de verenigingen. Veel verenigingen hebben namelijk te maken met een terugloop van het aantal vrijwilligers. We blijven extra aandacht houden voor voldoende binnensport capaciteit. Dit zeker in relatie tot de huidige functie van De Braken.

meewerkend bestuur

- **Openbare orde en veiligheid.** We intensiveren de onontbeerlijke integrale samenwerking. Niet alleen met externe partners zoals politie en openbaar ministerie, maar ook met interne partners. Preventie en samenwerking met jeugd en zorg is belangrijk aandachtspunt. Doel is door tijdig ingrijpen escalatie en incidenten te voorkomen. Dit is nodig voor thema's als drugs, drank, criminaliteit en mensen met verward gedrag. De bewustwording over ondermijning pakken we met voorrang op. 'Aanpakken, niet wegkijken' vraagt investeringen in mensen en middelen.
- **Herindeling Haaren.** 2020 is het laatste jaar voor de komst van Esch naar Boxtel. Wij zetten ons in om de sfeer en eigenheid van Esch te behouden. We werken aan een goede ontvangst van de inwoners van Esch.
- **meewerkend boxtel.** In het kader van ons merk blijft een meewerkende houding van onze organisatie naar de Buxtelse samenleving belangrijk. Meewerken vraagt ook inspanningen vanuit onze inwoners. Op deze samenwerking willen we extra inzetten. Voor het verder laden en onderhouden van ons merk en communicatie naar onze inwoners over meewerkend boxtel is structureel budget nodig.
- **Inbreng van inwoners.** We betrekken inwoners, waar mogelijk, vanaf het begin bij projecten van de gemeente. Onze wijkmakelaars blijven we hiervoor inzetten. We maken inwoners duidelijk wat hun rol is en wat we met hun inbreng doen. Op die manier voorkomen we dat er verkeerde verwachtingen ontstaan. Terugkoppeling gedurende het proces/project vinden we essentieel, een zorgvuldige communicatie ook.
- **Regionale samenwerking.** Regionale samenwerking biedt kansen om op verschillende dossiers zoals de transitie landbouw, energie en economie samen op te trekken. Ook zoeken we naar kansen richting Brainport.

Beleid m.b.t. bedrijfsvoering komt aan de orde in de Kadernota van MijnGemeenteDichtbij.

financiële paragraaf

Uitgangspunt blijft een sluitende meerjarenbegroting en een Algemene reserve bij voorkeur boven de door u gestelde norm. Er zijn twee financiële indicatoren die inzicht geven in de beschikbare financiële ruimte, structureel en incidenteel. Dit zijn het meerjarige begrotingssaldo en de stand van de Algemene reserve. Hieronder een geactualiseerde weergave van beide.

Jaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Actueel meerjarig begrotingssaldo (Bron: 2e Bestuursrapportage 2018)	0	0	468	2.296	2.121	2.999
Actuele stand Algemene reserve aan het eind van elk jaar (Bronnen: 2e Bestuursrapportage en raadsbesluit jeugdhulp van 11 december 2018)	5.929	5.295	5.887	5.887	5.887	5.887

Bedragen x € 1.000

Naast de Algemene reserve beschikt Boxtel over diverse bestemmingsreserves en over voorzieningen. De bestemmingsreserves en de voorzieningen zijn geoormerkt voor een bepaald doel en niet vrij inzetbaar. Volgens de financiële verordening stelt u 1x per 4 jaar een nieuwe Nota reserves en voorzieningen vast. Het is de bedoeling dat deze nota beschikbaar is voordat u het Dekkingsplan Kadernota 2020/2023 behandelt. Voor de volledigheid hieronder een overzicht van de totale omvang van de bestemmingsreserves en voorzieningen.

Actuele stand per ultimo	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bestemmingsreserves	14.599	14.454	14.140	13.700	13.444	13.203
Voorzieningen	12.610	12.571	12.481	12.545	12.708	13.116

Bedragen x € 1.000

Onze financiële ruimte is niet erg groot; zeker niet gelet op de onzekerheden die nog aanwezig zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor het sociaal domein en bij gemeenschappelijke regelingen waaraan Boxtel deelneemt.

Uit de bijeenkomst van 12 februari hebben wij opgemaakt dat het algemene gevoel in uw raad is dat we de tering naar de nering moeten zetten. Daarom richten we ons op de eerste plaats op het afmaken van beleid en plannen die nu al op de plank liggen. En die wij waar nodig nog eens kritisch tegen het licht houden. Hierbij is voor ons het beleidsprogramma 'Meewerken in tijden van verandering' leidend. Mocht de financiële situatie hier de komende jaren om vragen, dan blijven we met prioriteit inzetten op het sociaal domein, op de energietransitie en klimaatverandering en op Move'31.

Op dit moment kunnen we nog niet aangeven of het zal lukken om bij het Dekkingsplan Kadernota 2020/2023 een sluitende meerjarenbegroting op te stellen. De meicirculaire van het Gemeentefonds heeft hier meestal grote invloed op. Uiteraard zetten we ons in om de inkomsten te verhogen. In ieder geval geldt dit voor het verwerven van subsidies van het rijk en de provincie. Ook zullen we extra kritisch kijken in hoeverre een bijstelling van de uitgaven mogelijk is.

Begrotingsuitgangspunten

Bij het Dekkingsplan Kadernota 2020/2023 hanteren we de volgende geactualiseerde uitgangspunten:

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024
Loonstijging	3,30	2,25	2,25	2,25	2,25
Prijsstijging	2,00	1,80	1,90	1,90	1,90
Inflatiecorrectie	2,90	2,10	2,10	2,10	2,10
Rente:					
lange financiering	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
korte financiering	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rente-omslag	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50

Getallen uitgedrukt in procenten